

VILAWATT: COGOVERNANÇA I PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN ELS PROCESSOS DE TRANSICIÓ ECOLÒGICA

AJUNTAMENT DE VILADECANS

OCT 30
2020

RESUM DE LA SESSIÓ

RESUM

Gràcies al finançament de la iniciativa **Urban Innovative Actions (UIA)** Viladecans va posar en marxa fa ja quatre anys un procés cap a la transició energètica basat en la innovació i sustentat sobre quatre pilars:

1. La creació d'una companyia energètica local amb la participació d'entitats públiques, privades i ciutadanes.
2. L'impuls de la gestió energètica local a través de la creació de comunitats d'aprenentatge en cultura energètica.
3. La rehabilitació d'edificis.
4. La creació d'una nova moneda local vinculada a l'estalvi energètic.

CARLES RUIZ NOVELLA

ALCALDE DE VILADECANS

“Amb el projecte Vilawatt estem veient els resultats d'un canvi de model productiu, impulsat per la innovació i una consciència global de societat, que marcarà els pròxims anys”

Ara el projecte arriba a la seva fi i la companyia començarà a caminar sola. Per a celebrar aquest punt i seguit en la marxa del projecte s'ha desenvolupat una jornada sobre cogovernança i participació ciutadana en els processos de transició energètica, amb la qual l'equip impulsor de Vilawatt ha pogut compartir totes les conclusions i aprenentatges atresorats durant aquests anys. La jornada, a més, ha incorporat la presentació d'altres bones pràctiques europees en matèria de participació ciutadana i ha comptat amb la presència de Nélida Hanco de la UIA.

RESUM

Urban Innovative Actions (UIA)

Urban Innovative Actions és una iniciativa que finança projectes innovadors proposats per ciutats de més de 50.000 habitants i que aporten respostes a reptes globals amb solucions mai testades abans. Nélida Hancco ha destacat els punts forts del projecte Vilawatt per a ser un dels primers triats entre les 378 propostes presentades en la seva convocatòria. També ha explicat alguns dels detalls de les pròximes línies de finançament FEDER.

NÉLIDA HANCCO

URBAN INNOVATIVE ACTIONS (UIA)

✉ N.Hancco-herrera@uia-initiative.eu

"La nova gran iniciativa urbana europea s'emmarca en un pacte verd i en el pla estratègic 2021-2027 per a fer una Europa més intel·ligent, més verda, més connectada i més pròxima als ciutadans"

Un model públic i privat

Vilawatt s'organitza entorn a la figura de la companyia energètica, constituïda com un consorci públic-privat, una forma jurídica que permet la participació activa i decisiva dels diferents actors socials a través de les associacions vinculades a aquest.

ALICIA VALLE

PROJECT MANAGER DE VILAWATT

✉ avallec@viladecans.cat

"Vilawatt impulsa una governança que situa a la ciutadania en el centre de la presa de decisions, perquè estem convençudes i convençuts que el lideratge en matèria de transició energètica passa per la ciutadania"

RESUM

Edificis demorenovats

A Viladecans, amb un parc d'habitatges majoritàriament de molt baixa eficiència energètica, es volia materialitzar i mostrar a la ciutadania que les obres de rehabilitació energètica en els edificis d'habitatges són viables. Per a això, es van seleccionar tres edificis sobre els quals s'han realitzat actuacions per a millorar la seva eficiència energètica. Amb un pressupost de 1,4 milions d'euros, aquests ciutadans han vist com s'actuava en els seus habitatges i en els seus espais comuns per a millorar el seu confort i reduir el consum energètic de l'edifici.

EMILI GALISTEO

GERENT DE VIMED I RESPONSABLE DE LA REHABILITACIÓ ENERGÈTICA DELS EDIFICIS

✉ egalisteor@vimed.net

“Es calcula que en cada edifici s'estalviarà aproximadament entre el 50% i el 60% de l'energia que s'estava consumint fins al moment”

Per a fer-ho possible, s'han realitzat actuacions passives i actives en els edificis. Les passives, en l'exterior, instal·lant aïllament tèrmic en façanes i cobertes, substituint fusteries i col·locant proteccions solars; i les actives, instal·lant sistemes de climatització i ventilació eficients i substituint electrodomèstics de major eficiència energètica i il·luminació LED. A més, s'han col·locat panells fotovoltaics per a proveir a cadascun els edificis d'uns 6 Kw d'energia autoproduïda. Podrem conèixer les dades reals de l'estalvi energètic en aproximadament un any, gràcies als sensors instal·lats en habitatges que realitzen contínuament mesuraments de les condicions de qualitat d'aire interior i consums energètics.

RESUM

La participació ciutadana, clau en l'èxit del projecte

Vilawatt proposa un canvi en la forma en què la ciutat i la ciutadania es relaciona amb l'energia. En aquest sentit, un dels seus punts forts, com s'ha explicat en la ponència, ha estat el de convertir un tema complicat com l'energia en una cosa assequible per a l@s viladecanencs, punt essencial per a adquirir el seu compromís en la transició de la ciutat.

LAURA PARDO

TÈCNICA DE PROJECTES EUROPEUS I COMUNICACIÓ
A CÀRREC DE L'ESTRATÈGIA PARTICIPATIVA DEL
PROJECTE

✉ relacions_internacionals@viladecans.cat

“Acostar-nos a la ciutadania de manera innovadora ens ha permès crear un brou de cultiu el resultat del qual ha estat la creació de l'associació ciutadana i l'associació d'empresaris per a la transició energètica Vilawatt”

Vilawatt ha tingut present des de l'inici que la companyia mantindria un equilibri entre els objectius comercials, propis de qualsevol empresa, i els objectius socials, que es veuen reflectits en els espais d'aprenentatge, formació i assessorament gratuïts generats en els últims tres anys. Arran d'aquests espais de participació, a més, han nascut les dues entitats ciutadanes del consorci: l'Associació Ciutadana per a la Transició Energètica i l'Associació d'Empresaris per a la Transició Energètica.

La moneda vilawatt

La moneda vilawatt neix de l'estalvi dels usuaris i usuàries de la companyia que contracten energia i té l'objectiu de fer circular diners dins del propi municipi, dinamitzant el comerç i generant riquesa local. Es tracta d'una moneda social i complementària que funciona en un doble circuit: un circuit de moneda local recolzat per un circuit de diners electrònics gestionat per una

RESUM

entitat de diners electrònics reconeguda pel Banc d'Espanya, que garanteix la paritat entre l'euro i el vilawatt.

RAMON VIADER

CAP DE SERVEIS GENERALS I RESPONSABLE DE L'APLICACIÓ DE LA MONEDA VILAWATT

✉ rviaderb@viladecans.cat

“Des de l'inici del projecte teníem clar que la moneda vilawatt era fonamental per a capitalitzar l'estalvi energètic, contribuir a la sensibilització en la transició energètica, dinamitzar el comerç local, fomentar l'economia circular i fer de Viladecans una ciutat innovadora”

Actualment ja són 77 els comerços adherits, i s'espera que siguin molts més, ja que actualment es troba en procés de captació de nous col·laboradors. La moneda ja s'ha inclòs en alguns serveis i mesures incipients, nascuts del Pla de Reactivació Local, i s'espera que pugui articular nous tipus d'ajudes i subvencions que facin costat als establiments de Viladecans en aquesta situació de pandèmia.

Altres experiències

En la segona part de la jornada han participat una sèrie de ponents internacionals que han compartit les seves bones pràctiques en altres processos de cogovernança.

El projecte Lloguem-Yes We Rent (Mataró)

El projecte Lloguem-Yes We Rent, finançat per fons europeus, és un projecte innovador l'objectiu del qual és incidir en el mercat de lloguer d'habitatges amb la intenció de generar, d'una banda, una oferta alternativa estable i assequible, i per l'altre, que ofereixi als seus propietaris i propietàries seguretat en el cobrament i facilitats per a l'adequació o reforma d'aquesta.

RESUM

També pretén generar un impacte positiu en la creació d'ocupació i en l'eficiència energètica dels habitatges.

LORENZO VIDAL

INVESTIGADOR DE L'INSTITUT DE GOVERN I
POLÍTIQUES PÚBLIQUES (IGOP) DE LA UAB

✉ Lorenzo.VidalFolch@uab.cat

“Cal generar un espai que delimiti clarament el rol de les parts però que alhora sigui flexible per a integrar les diferències de manera natural i poder avançar en el projecte”

Projecte pilot al districte sud-est d'Amsterdam

Des d'Amsterdam han compartit amb nosaltres una interessant experiència per a fomentar la participació dels més joves en el redisseny de l'espai urbà sota criteris de sostenibilitat i eficiència energètica mitjançant una plataforma *online* ludificada.

SANNE HETTINGA

UNIVERSITAT LLIURE D'AMSTERDAM
"TRANSICIÓ ENERGÈTICA URBANA EN UN
CONTEXT DE JOC: EL ROL DELS INFANTS"

✉ s.hettinga@vu.nl

“L'educació de tots els actors socials és fonamental per a avançar cap a un medi ambient més sostenible”

RESUM

El cas de Krizevci (Zagreb, Croàcia)

La Green Energy Cooperative (ZEZ) és una cooperativa que s'ocupa de la planificació, desenvolupament, gestió i finançament de fonts d'energia renovable i projectes d'eficiència energètica. La cooperativa va ser fundada amb l'objectiu de realitzar inversions en projectes d'energia sostenible implicant la comunitat local amb l'objectiu final de posar la producció d'energia en mans de la ciutadania.

LUCIJA NAD

COOPERATIVA GREEN ENERGY (ZEZ)

✉ lucija.nad@zez.coop

“Busquem solucions de finançament alternatives per a projectes verds innovadors que apoderin a les comunitats locals”

Projecte EYES (Granollers)

El projecte EYES (Engaging Youth in Sustainable Energy Planning) és un projecte europeu de participació juvenil en la planificació local de l'energia i el clima. Una xarxa de joves compromesos de la ciutat de Granollers treballa des de la seva perspectiva, talents i particularitats com a col·lectiu per a motivar a altres joves i involucrar-los en la transició ecològica.

VIRGINIA DOMINGO

AJUNTAMENT DE GRANOLLERS

✉ vdomingo@granollers.cat

“A Granollers durement a terme el primer festival de la sostenibilitat i l'emergència climàtica organitzat per la joventut de la ciutat”

RESUM

CRISTINA BAJET

ECOSERVEIS

✉ cristina.bajet@ecoserveis.net

“És fonamental donar veu als més joves en el desenvolupament de polítiques climàtiques, especialment als més vulnerables”

El futur del projecte Vilawatt

La jornada ha finalitzat amb la mirada posada en els obstacles, propis de qualsevol projecte innovador, i que s'han superat amb èxit en aquests tres anys, i en l'agenda 2030, recordant que el projecte Vilawatt treballa per a aconseguir principalment vuit dels disset objectius de Desenvolupament Sostenible marcats per l'ONU.

I s'ha conclòs que el futur de la companyia està determinat per tres eixos essencials: la moneda, la capacitat de crear comunitats generadores d'energia neta a la ciutat i l'assessorament a tot agent social que es vulgui adherir al canvi. Gràcies al Vilawatt i a altres projectes innovadors de ciutat, Viladecans és una dels ciutats triades per a l'agenda 2030 espanyola com a ciutat motor del canvi al país.

JORDI MAZÓN

**TINENT D'ALCALDE DE TRANSICIÓ ECOLÒGICA DE
L'AJUNTAMENT DE VILADECANS**

✉ jmazonb@viladecans.cat

“El projecte Vilawatt és la punta de llança per a la transició energètica de la ciutat”